

Entrevista a Ernest Benach, president del Parlament de Catalunya

“Tenim un Parlament més adaptat a les necessitats i les realitats del segle XXI”

- El Parlament ja ha creuat l'equador de la legislatura. Faci'n balanç.

Som encara a mig camí d'aquest trajecte de quatre anys, però ha estat una primera meitat tan intensa i, alhora, amb tants projectes oberts que se'm fa difícil sintetitzar el que hem fet i, encara més, el que pot representar per al futur de la nostra nació.

Amb tot, mirant de ser objectiu, un balanç d'aquests dos primers anys ha de recollir la importància dels canvis polítics que s'hi han produït, els avenços en qüestions que feia anys que estaven aturades; i no ha d'oblidar la forta pressió rebuda des del primer dia per part de determinats partits i grups comunicatius d'àmbit estatal, que han generat un clima enrairit que ha condicionat decisions i processos polítics en l'activitat legislativa.

En referència al funcionament de la institució, més enllà de la tasca de les diputades i els diputats, jo estic molt satisfet de la feina que estem fent. Quan vaig prendre possessió del càrrec, vaig fixar com a objectius de la meva presidència modernitzar i apropar el Parlament a la ciutadania; i en ambdós aspectes hem fet un salt endavant. No són qüestions que formin part de la preocupació quotidiana de la gent, però sí que són necessàries per a la consolidació i la millora de la nostra democràcia, i és un treball de fons que d'una manera o altra també acaba revertint en la qualitat de vida de les persones.

I en aquest sentit, hem multiplicat l'activitat institucional, hem iniciat les emissions del Canal Parlament, hem ampliat i adequat espais del

PARLAMENT DE CATALUNYA

Palau, hem modernitzat el reglament de la cambra i hem potenciat l'ús de les noves tecnologies per guanyar en immediatesa i en contacte entre el Parlament i la gent d'aquest país. Hem realitzat una interessant exposició per commemorar els vint-i-cinc anys de la recuperació democràtica del Parlament, que ara visita diferents ciutats catalanes i que hem acompanyat amb jornades de debat i l'edició de publicacions de gran interès i rigor científic, amb les quals es pot enriquir el pensament i la reflexió històrica i política al nostre país.

Insisteixo, encara som a mig camí, però crec que tenim un Parlament més adaptat a les necessitats i les realitats del segle XXI. I crec que per a una nació històrica com la nostra és important disposar d'un poder legislatiu modern i vigent, que estigui al capdavant dels projectes de present i futur de Catalunya.

També vull remarcar que en aquesta primera meitat de legislatura hem presidit la CALRE (Conferència d'Assemblees Legislatives Regionals Europees), que agrupa 74 parlaments regionals de la UE i que representa més de 200 milions de ciutadans. L'exercici

d'aquesta presidència ha comportat fer un sobreesforç, multiplicar-se en el dia a dia per complir les funcions pròpies de la cambra i, al mateix temps, encapçalar l'impuls europeista dels pobles i les nacions que, més enllà dels estats, componen la nova Europa dels nostres temps.

Tot plegat, molta feina que se suma a la que han portat a terme a un gran nivell els protagonistes principals de la cambra legislativa catalana, les diputades i els diputats. També ells han hagut de fer un sobreesforç en aquest context ple de complexitats i canvis, que ha fet d'aquesta primera meitat de legislatura un període no tan sols amb aspectes positius i negatius, com qualsevol altra, sinó que també li ha donat un caràcter especial, amb moments realment històrics per a la nostra institució i plens de significació per a la nostra nació.

- Aquesta és la seva primera legislatura com a president del Parlament, però vostè és diputat des del 1992. Què creu que diferencia aquesta legislatura de les anteriors?

"Tenim un Parlament més adaptat a les necessitats i les realitats del segle XXI. Per a una nació històrica com la nostra és important disposar d'un poder legislatiu modern i vigent"

Aquesta legislatura es va iniciar amb un gran canvi polític fruit del resultat de les eleccions al Parlament. Un gran canvi que en realitat en foren dos.

El primer va ser la configuració d'un nou mapa polític definit per la pluralitat. I la pluralitat és vida per a un Parlament, que ja no viu a l'ombra del Govern, sinó que adquireix un protagonisme del qual no es gaudia en legislatures anteriors.

El segon canvi fou la configuració d'una nova majoria de govern, l'anomenada majoria de progrés o del tripartit, i el pas a l'oposició de la coalició fins llavors majoritària en el Parlament tots aquests anys. Aquest canvi de papers, que també afectà l'altre grup parlamentari a l'oposició, que en legislatures anteriors havia donat suport a la majoria de govern, crec que, per si mateix, al marge de consideracions ideològiques, és un fet saludable per millorar la cultura democràtica d'una societat encara mancada d'experiència en qüestions determinades.

Aquest context de sortida, que ja seria suficient per marcar diferències clares amb períodes anteriors, es culminà amb l'inici del procés d'elaboració del nou Estatut, el primer que comença a redactar-se en democràcia, el primer que es fa al Parlament. I a partir d'aquell moment, aquesta legislatura se situa ja en un altre nivell, es converteix en una fase històrica; el temps dirà en quin sentit.

“El nostre Parlament demanava a crits més immediatesa, esdevenir una cambra legislativa pròpia del segle XXI, més moderna, més propera a la realitat ciutadana”

■ [...] L'Estatut ha amagat molta feina feta durant aquests dos anys?

Sens dubte. La reforma de l'Estatut es va impulsar com un canvi del marc de joc polític de Catalunya, tant portes enfora com portes endins. És a dir, replantejar les relacions amb l'Estat, el sistema de finançament, la presència internacional de Catalunya, el reconeixement del que som, noves competències, nous instruments polítics, etc. Tot plegat, d'una transcendència enorme.

A més a més, les dificultats del procés, la complexitat de trobar un text que conjuguéss ambició i consens i les pressions externes per en-sorrar-lo banyaven d'actualitat cada dia les llargues negociacions.

Podríem dir que l'Estatut i les seves circumstàncies han estat molt atractius per a l'atenció mediàtica de la política catalana, i han deixat en segon pla el dia a dia. Però és clar, ni el país ni el Govern no s'han aturat en aquests dos anys. Tampoc el Parlament no s'ha quedat de braços plegats. I crec que no ens ha de preocupar el protagonisme de l'Estatut. L'important és fer bé la feina, sentir-nos orgullosos del servei que fem al nostre poble, de participar en un projecte comú que intenta millorar la qualitat de vida de les catalanes i els catalans.

■ [...] S'ha volgut convertir l'Estatut en arma en el combat polític?

Sí, és clar. Des d'un bon principi tots intuïem que esdevindria motiu de conflicte entre els partits polítics d'àmbit estatal, en la mesura que les qüestions que posàvem sobre la taula, com ara el reconeixement de la pluralitat de l'Estat i el canvi d'un sistema de finan-

gament injust i perjudicial per a Catalunya, enfrontaven l'Espanya centralista heretada del franquisme a una mateixa Espanya més moderna, oberta i europea, que creïem més forta del que després s'ha vist.

El que potser no esperàvem, o almenys no ho esperàvem tots, és que després d'haver fet exercicis d'unitat, de país, com ara el de l'aprovació del projecte amb el 90 % dels vots del Parlament, o el de la presentació en la presa en consideració de la proposta al Congrés dels Diputats, l'Estatut fos també utilitzat com a arma entre els partits polítics catalans, trencant la unitat necessària per a un projecte de nació.

Serà complicat recuperar la il·lusió que al llarg de dos anys havíem aconseguit generar al voltant d'un projecte que la nostra nació necessitava. Semblava que un repte de país d'aquestes dimensions passaria per sobre dels legítims enfrontaments polítics, però finalment no ha estat així, i em preocupa el desencant que això pot generar en part de la ciutadania, la pèrdua de credibilitat en projectes comuns. Em preocupa que part de la ciutadania vegi l'acció política com una simple lluita per accedir al poder, com una recerca constant de pujar en les enquestes. La política és alguna cosa més que tot això i, si no ho entenem tots, posem en perill no tan sols els avenços que tots somniem per al futur de Catalunya, sinó que fins i tot debilitem tot allò que donem per fet després de vint-i-cinc anys d'autogovern i democràcia.

- **34 lleis aprovades en dos anys. La xifra és similar a la d'anteriors legislatures, però creu que la tramitació de projectes de llei encara és massa lenta?**

Acabem de reformar el reglament, hem intensificat les sessions plenàries, hem mirat de donar més agilitat a l'activitat parlamentària. Però no podem passar per alt el fet que una llei és quelcom molt important i complex que necessita el seu temps, que en la seva elaboració necessita molts ingredients, conèixer molts punts de vista en societats plurals com la nostra. Una llei s'ha de fer sense els condicionaments d'un estat d'opinió d'un moment determinat.

El nostre Parlament demanava a crits més immediatesa, esdevenir una cambra legislativa pròpia del segle XXI, més moderna, més propera a la realitat ciutadana. Però aquesta urgència no crec que sigui tant una qüestió dels processos d'elaboració de lleis, sinó en referència a les funcions de control del Govern, a vincular el debat parlamentari amb la realitat ciutadana del moment.

■ Com es pot aconseguir un Parlament més àgil?

Espero que tal com ho estem fent! Fa poc hem aprovat una valenta reforma del reglament de la cambra. El parlamentarisme pròpiament, no el de Catalunya, sinó el parlamentarisme en general, té una litúrgia antiquada, costa molt de fer-lo evolucionar i costa molt que tracti els problemes de la gent en temps reals.

Cal pensar que anteriorment s'havia donat la paradoxa de discutir sobre els incendis forestals de l'estiu per Nadal o de discutir sobre nevades per Setmana Santa, quan la neu ja s'havia fos. Això no és acceptable en l'era de les noves tecnologies, de la immediatesa. Tots ho teníem clar i havíem d'intentar solucionar-ho. I després de molts anys, hem fet aquest avenç necessari. S'han simplificat tràmits, s'ha modificat el reglament de la cambra.

D'aquesta manera, ara, el debat del control al Govern a les sessions del Parlament és sobre temes que els mateixos grups parlamentaris proposen la mateixa setmana. Per tant, el Parlament té un debat sobre el que està passant en el mateix moment que està passant, que el Parlament discuteix sobre allò que passa a la gent quan passa a la gent.

■ [...] Quines millores aportarà el nou reglament?

Principalment, fer més eficient el Parlament, és a dir, d'alguna manera, donar més resultat a tot el que es fa, simplificar-ne molt més la

solució. Qualsevol empresa avui dia intenta simplificar els processos de producció, fer-los més efectius, que donin més rendiment. Aquest objectiu, traslladat a l'àmbit parlamentari, és el que mirem d'assolir amb aquest nou reglament.

També ha de possibilitar fer un pas més per apropar la vida parlamentària a la ciutadania, per tal que allò que té lloc a la cambra legislativa sigui més comprensible i transparent, menys feixuc, esborrant laberints de tramitacions i substituint-los per vies directes d'accés a la informació. En definitiva, serà un pas més en el procés de modernització de la cambra i d'aproximació a la realitat de les persones.

■ [...] Creu que la vida parlamentària està ara més a prop de la gent?

Bé, ja només per tot el que ha envoltat el procés de l'Estatut, la vida parlamentària catalana ha estat constantment protagonista en els mitjans de comunicació, fins i tot no tan sols dels catalans, sinó també dels d'àmbit estatal. I en les societats actuals, presència en mitjans de comunicació és paral·lel a debat públic entre la ciutadania, a l'hora del cafè, a l'hora de sopar, en reunions familiars... Arreu.

“Ens cal, per vacunar-nos contra la pràctica política deshonest, tenir una ciutadania ben informada i participativa políticament”

Amb tot, crec que hem de teixir vincles estables entre vida parlamentària i ciutadania. És en aquest sentit que, al marge del canvi del reglament, hem iniciat les transmissions del Canal Parlament, amb el qual, com vaig dir en el seu moment, volem portar l'actualitat parlamentària al menjador de totes les cases. I també hem fet un esforç amb el web del

Parlament, conscients que és un canal comunicatiu fonamental en els nostres temps, que, a diferència dels mitjans clàssics, permet que la comunicació sigui en ambdós sentits, i aquest és un fet que aprofundeix en el vincle, molt més que quan un parla i l'altre escolta.

I en la mateixa línia, crec que és important, i per això hi estem dedicant temps i esforços, incidir en l'activitat institucional. Obrint les portes del Palau de la Ciutadella per a ús de la societat civil i la ciu-

tadania, viatjant constantment pel territori, etc., d'alguna manera, el que intentem és guanyar proximitat, explicar què estem fent, i explicar que els diputats i les diputades se'n fan un tip, de treballar, i d'alguna manera, doncs, que no som gent estranya, gent que fa coses rares, sinó que senzillament som ciutadans i ciutadanes que ara tenim una responsabilitat, però que no podem ni volem perdre el contacte amb la realitat de les persones i el territori. Això es tradueix en actes i conferències en ciutats i pobles, per part de diputades i diputats, Mesa i president, mirant de fer realitat aquell vell objectiu de ser oïda i veu del poble de Catalunya.

■ **La promoció de la participació ciutadana és encara la gran assignatura pendent?**

En això fins i tot de vegades em faig pesat, però no em cansaré de repetir-ho. Igual que el progrés científic necessita inversió en R+D (recerca i desenvolupament), el progrés democràtic necessita I+P (informació i participació). Ens cal, és imprescindible, per defugir els perills de l'autoritarisme, per evitar la degradació de la democràcia, per vacunar-nos contra la pràctica política deshonest, tenir una ciutadania ben informada i participativa políticament, implicada en la *res publica*.

Això no exigeix una manera o altra de participació política de la ciutadania. També aquí hi ha pluralitat d'opcions, i crec que, més important que escollir-ne una o altra, del que es tracta és de tenir una societat informada amb rigor i objectivitat, capaç de reflexionar i debatre amb pau i amb criteri propi; i si està ben informada, podrà estar més a sobre de la feina dels representants polítics, i fins i tot podrà cercar amb més eficiència, efectivitat i eficàcia canals de participació, que de fet ja existeixen.

Al cap i a la fi, es tracta d'integrar el ciutadà en una gran xarxa de vida política, que substitueixi l'autoritarisme impositiu del que mana sobre la resta per una col·laboració permanent entre institucions i ciutadania.

Un procés, per cert, ben similar al que hem intentat impulsar amb el projecte de nou Estatut aprovat pel Parlament, mirant de trencar centralismes autoritaris per relacions de cooperació i col·laboració. I curiosament, és la via que segueix també la nova Europa, la que mira de trobar la seva identitat i estructura en aquest segle XXI.

Un mateix procés, doncs, a escala ciutadana, estatal i europea, i que també té lloc en l'àmbit de l'empresa privada: passar de l'estructura piramidal, de la imposició de dalt a baix, a una estructura en xarxa on l'important no és la posició de cadascú, sinó la capacitat de cooperació i col·laboració.

És, per tant, imprescindible, integrar la ciutadania en aquesta xarxa, situar-la com un nòdul més que es comunica, col·labora i rep el flux de la xarxa comuna. Si no hi ha participació de la ciutadania, si les persones es tanquen en si mateixes, en el seu àmbit privat, i no participen de la vida pública i política, tot plegat es debilita, i qui més en sortirà perjudicat és el mateix ciutadà, però també conceptes clau com ara nació i democràcia.

- **Un altre propòsit de l'inici de la Legislatura era convertir el Parlament en el centre de la vida política. Creu que s'ha avançat en aquest objectiu?**

Home, ja només pel fet que gràcies als resultats de les darreres eleccions cap grup parlamentari no pot, ni de lluny, fer i desfer al seu gust, sinó que necessita el suport d'altres, la vida parlamentària passa al centre de la vida política catalana.

Però és que, a més a més, l'Estatut ha situat el Parlament de Catalunya ja no tan sols en el centre de la vida política catalana, sinó també en la de l'Estat.

Tanmateix, aquest és un fet circumscrit a un context determinat. El que cal és mantenir en el temps aquesta centralitat, amb independència d'uns resultats electorals o altres. El Canal Parlament és un pas, i potser l'impuls mateix de tot el procés de l'Estatut també, atès que fa més coneguts determinats rostres parlamentaris, i el coneixement porta a l'interès, a la curiositat, i tot plegat pot repercutir a mantenir una atenció preferent sobre el dia a dia parlamentari.

I, insisteixo, que el Parlament sigui centre d'atenció és, avui dia, imprescindible per garantir l'equilibri de poders que requereix el sistema democràtic.

- **Sovint s'ha comparat l'ambient polític del Parlament català amb un oasi. Es pot continuar parlant d'"oasi català"?**

No sé pas si som un oasi o no. Hi ha qui ho critica, però un oasi és un espai de vida, de colors, de frescor, un refugi acollidor enmig del desolador desert, un espai de pau enmig d'un mar de duresa.

Bé, tenim el Parlament envoltat per la vegetació del Parc de la Ciutadella i el zoo, i, en comparació del to, la crispació permanent i el llenguatge dur utilitzat a les Corts Generals de l'Estat, l'ambient de la nostra cambra es correspon amb el d'un oasi.

La cambra parlamentària és un espai de diàleg, de debat, i evidentment, de vegades el debat pot pujar de temperatura. Però ja sigui pel caràcter de la gent d'aquestes terres, ja sigui per una cultura política diferent que assumeix la discrepància i la pluralitat amb més naturalitat o pel pes històric de pertànyer a una nació que té antecedents parlamentaris ja al segle XI, el cert és que habitualment no arriba mai als punts de crispació i virulència d'altres indrets.

"L'Estatut ha situat el Parlament de Catalunya ja no tan sols en el centre de la vida política catalana, sinó també en la de l'Estat"

Jo confio que aquesta manera de fer, de mantenir per sobre de tot el respecte per les formes, de cercar el pacte quan no comporti renunciar a les conviccions pròpies en lloc de refugiar-se en l'enfrontament permanent i indiscriminat, es mantingui. Que la desertització no elimini l'oasi, sinó al contrari, que la vegetació i la vida de l'oasi guanyin terreny al desert. El respecte a la pluralitat d'identitats, d'ideologies, de formes de pensament, és un valor preuat per a l'avenç de la democràcia i de les llibertats.

■ **Digui'ns com li agradaria que es recordés aquesta VII Legislatura.**

Com ja vaig dir en el primer moment, m'agradaria que fos la de la consolidació d'una cambra legislativa pròpia del segle XXI, moderna, oberta i propera a la ciutadania. I, per què no, m'agradaria també que signifiqués un pas endavant cap a una Catalunya on la gent visqués millor i més lliure. ■